

11. DANE PODNIKU

Analýzu vplyvu daní na finančné riadenie a rozhodovanie podniku je možné rozdeliť jednak podľa jednotlivých činností, ktoré budú dane v podniku ovplyvňovať a ďalej potom podľa vplyvu jednotlivých daní podľa našej daňovej sústavy na jednotlivé podnikové činnosti. To znamená, či jednotlivé dane ovplyvňujú náklady podniku alebo jeho cash flow a pod..

Daňová sústava predstavuje súhrn daní, ktoré možno vyberať na území SR. Nová daňová sústava sa zaviedla u nás v roku 1993, ktorá svojou koncepciou a štruktúrou zodpovedá daňovým sústavám rozvinutých trhových ekonomík.

Daň je charakterizovaná ako **opaková platba** do verejného rozpočtu **bez adekvátneho protiplnenia**.

11.1 Dane priame a nepriame

Daň z príjmov fyzických osôb (FO) alebo právnických osôb (PO) a spôsob platenia a vyberania dane v Slovenskej republike upravuje Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v platnom znení. Daňovú sústavu tvoria dane, ktoré je možno klasifikovať z nasledovných hľadísk:

podľa predmetu (objektu) zdanenia:

- dane z príjmov,
- majetkové dane,
- dane zo spotreby (univerzálna – DPH, selektívne – spotrebne),

podľa subjektu:

- dane právnických osôb,
- dane fyzických osôb,

podľa daňového zaťaženia:

- priame,
- nepriame.

Daň je definovaná ako povinná, nenávratná, zákonom určená platba do verejného rozpočtu, ktorú odvádzajú fyzické a právnické osoby v stanovenej výške a v stanovenej lehote bez toho, aby štát poskytol protihodnotu jej platiteľom v adekvátej výške. Je to platba neúčelová a neekvivalentná. Daň sa pravidelne opakuje v časových intervaloch (napr. každoročne platená daň z príjmu), alebo je nepravidelná a platí sa za určitých okolností (napr. pri každom prevode nehnuteľnosti). Daň predstavuje vždy určité peňažné plnenie (platbu) - daň vo forme osobných služieb alebo naturálneho plnenia v hospodársky vyspelých krajinách neexistuje. Zavedenie alebo zrušenie dane musí byť schválené formou zákona, a iné dane ako schválené zákonom nemožno vyberať.

Subjekt dane je daňovník, alebo platiteľ dane – čiže fyzická alebo právnická osoba, ktorá je povinná platiť daň, ktorú vyberie od iného daňového subjektu pod svojou majetkovou zodpovednosťou (používa sa pri všetkých nepriamych daniach a v niektorých prípadoch priamych daní – daň z príjmov)

Predmetom dane je príjem (výnos) z činnosti daňovníka a z nakladania s majetkom daňovníka.

Objektom dane sú:

- príjmy zo závislej činnosti,
- príjmy z podnikania z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu,
- príjmy z kapitálového majetku,
- ostatné príjmy.

Špecifické znaky jednotlivých daní (vedľajšie daňové náležitosti):

- určenie orgánu, ktorému sa má daň odviesť,
- určenie správcu príslušnej dane,
- určenie termínu platenia dane,
- daňové osloboodenie (činnosti, na ktorých má štát záujem),
- daňové úľavy (správca dane, napr.: ekologizácia, zateplenie bytu),
- nezdaniteľné minimum.

Daňové priznanie - dokument, v ktorom daňovník uvádza príslušné informácie, ktoré vyžaduje zodpovedný orgán na stanovenie dane. Podľa zákona o dani z príjmu je povinnosť podať daňové priznanie pre všetkých, ktorí v zdaňovacom období dosiahli zdaniteľné príjmy presahujúce 50 % sumy zodpovedajúcej 19,2 násobku životného minima platného k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Povinnosť podať daňové priznanie je aj v prípade, ak subjekt dane vykázal stratu. Do príjmov, na ktoré sa vzťahuje vyššie uvedená podmienka sa nezahŕňajú príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou, ak vybratím dane zrážkou je splnená daňová povinnosť. Rovnako sa do tejto sumy nezahŕňajú príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou a daňovník nebude si uplatňovať nárok na vrátenie dane alebo časti dane z príjmov, z ktorých daň bola vybraná zrážkou. Daňové priznanie sa podáva na platných tlačivách, ktoré sú v tlačenej alebo elektronickej forme.

Daňové bremeno – je podiel zapatených daní a povinných odvodov na celkovom príjme jednotlivca alebo podniku (individuálne daňové zaťaženie) alebo na hrubom domácom produkte krajiny (celkové daňové zaťaženie).

Základ dane je číselne vyjadrený predmet dane, ktorý slúži na výpočet dane. Zistí sa ako súčet čiastkových základov dane podľa jednotlivých druhov príjmov. Znižuje sa o nezdaniteľné časti základu dane (NČZD).

Sadzba dane vychádzajúca z vyčísleného základu dane, určuje výšku samotnej dane, pričom rozlišujeme:

- *pevnú sadzbu dane*, ktorá je vyčíslená zo základu dane, napr. v prípade selektívnych daní zo spotreby (sadzba na 1hl piva, na 1 hl vína a pod.) alebo niektorých daní z nehnuteľnosti (sadzba na 1 m² záhrady) a pod.
- percentuálnu sadzbu dane, ktorá môže byť:
 - *lineárna* – výška sadzby dane sa stanoví určitým pomerom k základu dane, pričom je vždy rovnaká (lineárna) (napr. 19% daň z príjmov),
 - *progresívna* – výška sadzby dane sa mení so zmenou základu dane, napr. pri vyššom základe dane sa zvyšuje aj sadzba dane
 - *degresívna* – zvyšovaním základu dane sa sadzba dane znižuje (vyskytuje sa zriedkavo) a pod.

Zákon č. 595/2003 Z. z o dani z príjmov v platnom znení (§ 9) upravuje aj prípady, v ktorých sú príjmy oslobodené od platenia dane.

11.1.1 Priame dane

Priame dane sú nástroje v rukách štátu, ktorými výrazne zasahuje do ekonomiky. Ide o veľmi citlivú oblasť, nakoľko sú „viditeľné“. Pri priamych daniach sa daňové zaťaženie neprevádzza na ďalšiu osobu, vyrubujú sa z príjmu alebo z majetku fyzickej, alebo právnickej osoby, t.j. priamo zaťažujú FO alebo PO, ktorá si ich sama vypočíta a odvedie správcovi dane. Rozdeľujeme ich nasledovne:

dôchodkové

- daň z príjmov fyzických osôb,
- daň z príjmov právnických osôb,
- daň z emisných kvót,

majetkové

- daň z nehnuteľností (daň z pozemkov, daň zo stavieb, daň z bytov a nebytových priestorov),
- daň z dedičstva (v SR zrušená od 1.1..2004),
- daň z darovania (v SR zrušená od 1.1..2004),
- daň z prevodu a prechodu nehnuteľností (v SR zrušená od 1.1..2004),

ostatné priame dane

- daň za psa,
- daň za užívanie verejného priestranstva,
- daň za ubytovanie,
- daň za nevýherné hracie prístroje,
- daň za predajné automaty,
- daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta,
- daň za jadrové zariadenie,
- cestná daň (platí sa za motorové vozidlá používané na podnikateľské účely, ktorú ukladá vyšší územný celok).

Daň z príjmov právnických osôb

Daň z príjmov právnických osôb (PO), neformálne nazývaná aj „daň zo zisku“, predstavuje v súčasnosti asi najrozšírenejšiu priamu daň, ktorou sa zdaňuje príjem právnických osôb.

Daňovníkmi dane z príjmov právnických osôb z hľadiska zdaňovania príjmov sú právnické osoby zriadené na podnikanie, ktoré sa na tento účel sa zapisujú do obchodného registra (spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti, komanditné spoločnosti a družtvá, zaradujú sa sem aj štátne podniky) a právnické osoby a iné subjekty nezriadené na podnikanie za predpokladu, že okrem činnosti, ktorá je ich hlavným poslaním (napr. výchovno-vzdelávacia činnosť), vykonávajú aj činnosti, pri ktorých je naplnená podstata podnikateľskej činnosti.

Z hľadiska zdrojov príjmov ide o daňovníkov s neobmedzenou daňovou povinnosťou (právnické osoby so sídlom alebo miestom skutočného vedenia na území SR, pričom miestom skutočného vedenia sa rozumie miesto, kde sa prijímajú riadiace a obchodné rozhodnutia štatutárnych a dozorných orgánov tejto osoby) a daňovníkov s obmedzenou daňovou povinnosťou (právnické osoby, ktoré nemajú na území SR sídlo ani miesto skutočného vedenia).

Predmetom dane z príjmov sú u daňovníkov zriadených na účel podnikania príjmy z rôznych činností, ako aj príjmy z nakladania s majetkom (predaj alebo prenájom majetku). Predmetom dane z príjmov právnických osôb, ktoré neboli zriadené na účel podnikania, sú príjmy z činností, ktorými sa dosahuje zisk, alebo ktorými sa dá zisk dosiahnuť. Predmetom dane z príjmov u právnických osôb so sídlom na území SR sú príjmy zo zdrojov v SR, ako aj príjmy zo zdrojov v zahraničí, bez ohľadu na to, či sa dosahujú prostredníctvom stálej prevádzkarne zriadenej v zahraničí alebo nie. Predmetom dane z príjmov u daňovníkov so sídlom v zahraničí, ktorým vzniká povinnosť zriadíť na našom území stálu prevádzkareň, sú príjmy dosahované touto prevádzkarňou zo zdrojov na území SR, ako aj príjmy zo zdrojov v zahraničí, ktoré možno priradiť k pôsobeniu stálej prevádzkarne na našom území. U daňovníkov so sídlom v zahraničí, ktorým povinnosť zriadenia stálej prevádzkarne nevznikne, sú predmetom dane len príjmy zo zdrojov v SR.

Základ dane – pri dani z príjmov právnických osôb sa rozlišujú príjmy, ktoré vchádzajú do spoločného základu dane a príjmy, ktoré sa zdaňujú daňou vyberanou zrážkou. Pri výpočte základu dane sa vychádza z vykázaného výsledku hospodárenia, ak právnická osoba viedie podvojné účtovníctvo, resp. z rozdielu medzi príjmami a výdavkami u právnických osôb účtujúcich v sústave jednoduchého účtovníctva, alebo uplatňujú iný spôsob evidencie príjmov a výdavkov, ktorý vyhovuje požiadavkám stanoveným v slovenskom zákone o dani z príjmov.

Oslobodenie od dane – u právnických osôb prichádzajú do úvahy predovšetkým nasledujúce okruhy príjmov oslobođených od dane:

- príspevky od členov záujmových združení právnických osôb, profesijných komôr, občianskych združení vrátane odborových organizácií, politických strán a hnutí,
- príjmy plynúce z činnosti, na ktorej účel daňovník vznikol alebo ktorá je jeho základnou činnosťou vymedzenou osobitným predpisom, pokiaľ táto činnosť nie je podnikaním a nejde o príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou,
- v rozpočtových a príspevkových organizáciách sú to aj príjmy z činnosti vymedzenej zriaďovateľom v zriaďovacej listine na plnenie ich základného účelu a príjmy z prenájmu a predaja majetku, ak sú zahrnuté v rozpočte príslušnej organizácie a zohľadnené vo vzťahu k rozpočtu zriaďovateľa,
- úhrady za výkon správy bytov vo vlastníctve bytových družstiev, ako aj úhrady za túto činnosť poskytované spoločenstvami vlastníkov bytov za plnenia v súvislosti s ich užívaním; príjmy z prenájmu a z predaja obecného majetku,
- príjmy z predaja majetku zahrnutého do konkúrnej podstaty a z odpisu záväzkov pri konkúrze a vyrovnaní,
- úroky z preplatku na dani zapríčineným správcom dane; výnosy z kostolných zbierok.

Zdaňovacím obdobím pri dani z príjmov právnických osôb je kalendárny, prípadne hospodársky rok.

Daňové priznanie podávajú **právnické osoby** príslušnému správcovi dane do 31. marca nasledujúceho roka – správca dane môže predĺžiť lehotu na podanie priznania, najdlhšie však do 30. júna. V termíne na podanie daňového priznania vzniká aj povinnosť zaplatiť daň, resp. vyrovnať rozdiel, ak je výsledná daň vyššia ako súčet zapatených preddavkov v priebehu zdaňovacieho obdobia. Daňové priznanie k dani z príjmov podávajú všetky právnické osoby zriadené na podnikanie, právnické osoby nezriadené alebo nezaložené na podnikanie len v prípade, ak dosiahli príjmy, ktoré sú predmetom dane z príjmov a daň z nich sa nevyberá zrážkou, ďalej rozpočtové a príspevkové organizácie, ak takéto príjmy súčasne nie sú od dane oslobođené.

Zamedzenie dvojitého zdanenia – aj keď je s krajinou, odkiaľ pochádza zdroj príjmov, uzatvorená zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia, časť príjmov sa môže zdaniť v tejto krajine. V takomto prípade sa daň zaplatená v cudzine odpočíta od celkovej daňovej povinnosti daňovníka. Vo väčšine prípadov sa vychádza zo zásady, že daň zaplatenú v zahraničí možno odpočítať maximálne do výšky daňovej povinnosti pripadajúcej na príslušný podiel z príjmov podľa predpisov platných v SR. Výšku zaplatenej dane v zahraničí je potrebné doložiť potvrdením príslušného správcu dane v cudzine.

Daň z príjmov fyzických osôb

Platcami dane z príjmov fyzických osôb sú fyzické osoby (upravuje zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v platnom znení):

- ktoré majú na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, alebo sa tu obvykle zdržiavajú,
- daňovníci, ktorí nemajú na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, ale ich daňová povinnosť sa vzťahuje na príjmy plynúce zo zdrojov na území Slovenskej republiky,
- daňovníci obvykle sa zdržiavajúci na území Slovenskej republiky, ktorí sa zdržia na Slovensku aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku,
- daňovníci s trvalým pobytom v zahraničí, ktorí boli k nám vyslaní právnickou osobou ako odborníci za účelom poskytnutia odbornej pomoci právnickým osobám so sídlom v tuzemsku a zdržujú sa tu len za účelom odbornej pomoci.

Daň z príjmov fyzických osôb (FO) je ročná daň (stanovuje, určuje a platí sa len 1 krát za rok), v priebehu roka sa platia zákonom stanovené preddavky na dane.

Preddavky sú odvádzané daňovníkom alebo jeho zamestnávateľom počas roka a prípadné kladné alebo záporné rozdiely voči skutočnej dani sa späť dorovnajú po podaní daňového priznania za príslušný rok.

Predmetom dane je príjem (výnos) z činnosti daňovníka a z nakladania s majetkom daňovníka:

- príjmy zo závislej činnosti,
- príjmy z podnikania z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu,

- príjmy z kapitálového majetku,
- ostatné príjmy.

Príjmy, ktoré nie sú predmetom dane:

- prijaté dedičstvo,
- prijatý dar,
- prijatý úver a pôžička,
- prijatá dividenda,
- daň z pridanej hodnoty uplatnená na výstupe platiteľom tejto dane.

Daňové priznanie sa podáva do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia, ak zákon neustanovuje inak. Daňové priznanie je povinný podať aj daňovník, ktorému podľa zákona nevznikla povinnosť podať daňové priznanie, ak ho správca dane vyzve na podanie daňového priznania (§ 15 daňového poriadku).

Daň z príjmov fyzickej osoby sa vypočíta zo základu dane zníženého o nezdaniteľné časti základu dane zaokrúhleného na euro centy nadol, sadzbou 19%. Vypočítaná daň sa zaokrúhlí na euro centy nadol.

Vypočítaná daň sa zníži o daňový bonus na každé vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti (prechodný pobyt dieťaťa mimo domácností nemá vplyv na uplatnenie daňového bonusu), ak daňovníkovi vznikol nárok na jeho uplatnenie. Daňovníkovi môže vzniknúť v zmysle zákona o dani z príjmov nárok na zamestnaneckú prémiu. Prílohou daňového priznania sú všetky kópie dokladov preukazujúce výšku príjmov zo závislej činnosti daňovníka, zapateného povinného poistného, ktoré bol zamestnanec povinný zaplatiť, výšku zrazených preddavkov na daň z týchto príjmov, prípadne výšku nepeňažných príjmov zo závislej činnosti, z ktorých nebolo možné zraziť preddavok na daň, plynúcich zo zdrojov na území Slovenskej republiky ako aj zo zdrojov v zahraničí v zdaňovacom období, za ktoré sa podáva daňové priznanie a vyplatený daňový bonus.

V osobitnom prípade je prílohou aj doplnený doklad o vykonanom ročnom zúčtovaní. Ak si daňovník uplatňuje daňový bonus na vyživované dieťa, alebo jeho časť, prílohou daňového priznania sú aj kópie dokladov preukazujúcich nárok na jeho priznanie (napr. potvrdenie o návšteve školy, kópia rodného listu...).

Pred uplynutím lehoty na podanie daňového priznania môže daňovník podať opravné priznanie, v ktorom vyznačí, že ide o opravné daňové priznanie.

Po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania, ak daňovník zistí, že jeho daň je vyššia, ako bola uvedená v priznaní alebo vyrubená správcom dane, je povinný podať do konca mesiaca nasledujúceho po tomto zistení dodatočné priznanie a v rovnakej lehote je dodatočne priznaná daň splatná.

Daň z motorových vozidiel - cestná daň

Podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku každý vyšší územný celok určí sadzbu dane všeobecne záväzným nariadením a daň z motorových vozidiel sa platí daňovému úradu v mieste, kde je vozidlo registrované.

Vozidlá podliehajúce dani z motorových vozidiel sú vozidlá používané na podnikateľské účely alebo iné podnikateľské aktivity, ktoré sú predmetom slovenskej dane z príjmov.

Daňovníkom je fyzická osoba, právnická osoba alebo ich stála prevádzkareň/organizačná zložka zapísaná do obchodného registra, ktorá:

- je ako držiteľ vozidla zapísaná v dokladoch vozidla,
- používa vozidlo, v dokladoch ktorého je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, ktorá vozidlo na podnikanie nepoužíva,
- používa vozidlo, v dokladoch ktorého je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, ktorá má trvalý pobyt alebo sídlo v zahraničí (do konca decembra),
- zamestnávateľ, ak vypláca cestovné náhrady zamestnancovi za používanie vozidla na podnikateľské účely zamestnávateľa.

Sadzba dane sa určí pre:

- osobný automobil podľa zdvihového objemu motora v cm³,
- ostatné vozidlá, ako sú dodávky, nákladné automobily, autobusy, kamióny a ťahače, podľa počtu náprav a celkovej hmotnosti vozidla.

Zdaňovacím obdobím je kalendárny rok. Daňovník má povinnosť podať daňové priznanie a uhradiť svoju daňovú povinnosť za predchádzajúci rok do 31. januára, s výnimkou daňovníka, ktorý sa zrušuje bez likvidácie, likvidáciou a daňovníka, na ktorého je vyhlásený konkurz.

11.1.2 Nepriame dane

Nepriame dane resp. daň zo spotreby odvádza výrobca, alebo poskytovateľ služby a jej výška sa presúva do ceny tovaru alebo služby, ktorú nepriamo platí spotrebiteľ, čo znamená, že daňovník je neurčitý a určitý je len platiteľ dane. Na skutočný dopad daní zo spotreby má vplyv predovšetkým elasticita dopytu a ponuky, ako aj iné faktory. Daň z pridanej hodnoty je známa aj ako univerzálna daň zo spotreby, spotrebné dane (selektívne dane) tiež ako špecifické dane zo spotreby t.j. :

- univerzálna daň zo spotreby,
- daň z pridanej hodnoty (DPH) v zmysle zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v platnom znení (nahradila daň z obratu),
- selektívne dane,
- spotrebná daň z vína zákon 104/2004 Z. z. o spotrebnej dani z vína v platnom znení,
- spotrebná daň z piva zákon 107/2004 Z. z. o spotrebnej dani z piva v platnom znení,
- spotrebná daň z liehu zákon 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu v platnom znení,
- spotrebná daň z tabakových výrobkov zákon 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v platnom znení,
- spotrebná daň z minerálnych olejov zákon 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálnych olejov v platnom znení,
- spotrebná daň z elektriny, uhlia a zemného plynu.

Daň z pridanej hodnoty - platí konečný spotrebiteľ v cene nakúpeného tovaru, alebo v cene tovaru dovezeného zo zahraničia vo forme clá. Dodanie tovaru a poskytovanie služieb sa vo všeobecnosti nazýva zdaniteľná transakcia, ku ktorej dochádza v tuzemsku alebo v zahraničí. Vo všeobecnosti môže podnikateľský subjekt, ktorý je registrovaným platiteľom dane, dodať tovar:

- odberateľovi v tuzemsku,
- odberateľovi inom členskom štáte Európskej únie (EÚ),
- odberateľovi v tretom štáte (ktorý nie je členom EÚ).

Pri voľnom pohybe tovaru, služieb, kapitálu a pracovných síl medzi podnikateľskými subjektmi štátov EÚ dochádza vo všeobecnosti k osloboodeniu od dane. Z dôvodu správnej aplikácie dane z pridanej hodnoty dôležitým momentom je rozlíšenie zdaňovania podľa *princípu štátu pôvodu a princípu štátu určenia*.

Princíp štátu pôvodu v rámci vnútorného trhu EÚ znamená zdanenie predmetu dane v tom štáte, v ktorom sa tovar nakupuje alebo v ktorom sa poskytujú služby. To znamená, že miesto zdanenia je tam, kde má dodávateľ svoje sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň.

Princíp štátu určenia znamená zdanenie predmetu dane v tom štáte EÚ, pre ktorý je dodávka určená a v ktorom je dodávka prijatá – teda v štáte konečnej spotreby.

V súvislosti s uplatňovaním dane z pridanej hodnoty je potrebné rozlišovať:

- *daň z tovaru a služieb kúpených v tuzemsku* (daň na vstupe resp. odpočítateľná daň), ktorá je súčasťou nákupu alebo poskytnutej služby,
- *odpočítanie dane* – rozumie sa tým odpočítanie celkovej výšky odpočítateľnej dane za príslušné zdaňovacie obdobie od celkovej výšky dane za príslušné zdaňovacie obdobie,
- *daň z dodaných tovarov a služieb* (daň na výstupe) – je daň, ktorú je platiteľ povinný zahrnúť do ceny svojho zdaniteľného dodania tovarov alebo služieb (svoje realizovanej produkcie alebo poskytnutých služieb). Uvedenú daň je povinná zdaniteľnú osoba uplatniť pri vzniku daňovej povinnosti.

Vlastnou daňovou povinnosťou rozumieme prevýšenie celkovej sumy dane (dane na výstupe) za príslušné zdaňovacie obdobie nad sumou celkovo odpočítateľnej dane (daňou na vstupe) alebo nad súčtom odpočítanej dane, pričom rozdiel subjekt odvádza do štátneho rozpočtu. Opačná situácia nastáva v prípade nadmerného odpočtu, keď suma odpočítateľnej dane prevyšuje (dane na vstupe). V takomto prípade subjekt odpočíta nadmerný odpočet od vlastnej daňovej povinnosti v nasledujúcom zdaňovacom období. V prípade, že tak nemôže urobiť, daňový úrad mu vráti neodpočítaný odpočet alebo jeho neodpočítanú časť do 60, resp. 30 dní od podania daňového priznania za zdaňovacie obdobie nasledujúce po zdaňovacom období, v ktorom nadmerný odpočet vznikol.

Platiteľ musí po skončení zdaňovacieho obdobia do 25 dní podať daňové priznanie a zaplatiť daň = vlastnú daňovú povinnosť = daň „na výstupe“ - daň „na vstupe“.

Základom dane pri dodaní tovaru alebo služby je všetko, čo tvorí protihodnotu, ktorú dodávateľ prijal alebo má pripať od príjemcu plnenia alebo inej osoby za dodanie tovaru alebo služby, zníženú o daň. Do základu dane sa zahŕňa aj dotácia alebo príspevok, ktorý dodávateľ prijal alebo má pripať k cene tovaru alebo služby.

Základ dane pri dodaní tovaru a služby:

- do základu dane sú zahrnuté aj:
 - dane, clá a iné platby splatné v zahraničí a splatné pri dovoze tovaru okrem dane, ktorá sa má vymerať,
 - súvisiace náklady (výdavky), ako napríklad provízia, náklady na balenie a pod.
- do základu dane nie sú zahrnuté:
 - výdavky platené v mene a na účet kupujúceho alebo zákazníka, ktoré dodávateľ požaduje od kupujúceho alebo zákazníka (ďalej len "prechodné položky"),
 - pri dodaní tovaru v zálohovaných obaloch sa do základu dane nezahŕňa záloha na zálohované obaly, ktoré sú dodané spolu s tovarom.

Pri dodaní, premiestnení tovaru je základom dane cena, za ktorú bol tovar nadobudnutý vrátane nákladov súvisiacich s nadobudnutím, a ak bol tovar vytvorený vlastnou činnosťou, základom dane sú náklady na vytvorenie tovaru vlastnou činnosťou; pri dodaní tovaru, ktorý je odpisovaným majetkom, je základom dane zostatková cena majetku. Pri dodaní služby sú základom dane náklady na službu.

Oprava základu dane v daňovom priznaní. Pri zmene ceny tovaru alebo služby po vzniku daňovej povinnosti, pri zrušení dodávky tovaru alebo služby, pri vrátení tovaru sa základ dane opraví o zmenu v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom sa vyhotobil doklad o oprave základu dane. Pri zmenách u dovezeného tovaru, či služby sa tieto opravy vykonávajú v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom nadobúdateľ tovaru alebo príjemca služby obdržal doklad o oprave základu dane. Pri oprave základu dane sa použije sadzba dane,

ktorá bola platná v čase vzniku daňovej povinnosti pri zdaniteľnom obchode, na ktorý sa oprava základu dane vzťahuje. V prípade, že v čase dodania tovaru alebo služby je poskytnutá zľava z ceny alebo ak je poskytnutá zľava za skôršiu úhradu ceny, potom sa základ dane zníži o sumu zľavy.

Registrácia. Povinnosť podať daňovému úradu žiadosť o registráciu pre daň z pridanej hodnoty má zdaniteľná osoba, ktorá má miesto podnikania alebo bydlisko na Slovensku a za 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacoch dosiahla obrat 49 790 €. Žiadosť o registráciu musí subjekt podať najneskôr do 20. dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom bol dosiahnutý uvedený obrat. V prípade, ak podnikajú osoby spoločne na základe zmluvy o združení alebo inej zmluvy a dosiahnu celkový obrat 49 790 €, sú povinné podať žiadosť o registráciu pre daň. Do celkového obratu sa započítavajú obraty jednotlivých osôb a obrat z ich spoločného podnikania. Žiadosť podávajú osoby jednotlivo. Ak zdaniteľná osoba, ktorá nie je platiteľom dane, uzavrie zmluvu o združení s platiteľom dane, je povinná podať žiadosť o registráciu pre daň najneskôr do desiatich dní odo dňa uzavretia tejto zmluvy. Po podaní žiadosti o registráciu pre daň, daňový úrad vydáva osvedčenie o registrácii pre daň a pridelí identifikačné číslo pre daň (IČ-DPH) najneskôr do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o registráciu pre daň. Dňom uvedeným v osvedčení o registrácii pre daň z pridanej hodnoty sa zdaniteľná osoba stáva platiteľom dane.

Zdaňovacím obdobím platiteľa je kalendárny mesiac. V prípade, že subjekt dosiahne za predchádzajúci kalendárny rok obrat nižší ako 331 939,19 €, potom sa jeho zdaňovacím obdobím stáva kalendárny štvrtrok. Pri obrate nižšom ako 331 939, € sa však subjekt môže dobrovoľne rozhodnúť, že bude mesačným platiteľom a uvedenú skutočnosť písomne označí daňovému úradu. Zmenu zdaňovacieho obdobia je možné vykonať od prvého mesiaca po uplynutí kalendárneho štvrtroka. Takto zvolené zdaňovacie obdobie platí do konca kalendárneho roka.

Správcom dane z pridanej hodnoty je príslušný daňový úrad. Výnimkou je určenie správcu dane pri dovoze tovaru z tretích štátov, kde sú správcami dane príslušné colné orgány.